

Kankaanpään kaupunki / suunnitteluosasto
Kuninkaanlähteenkatu 12, 38701 Kankaanpää
kirjaamo.kaupunkisuunnittelu@kankaanpaa.fi

Viite Lausuntopyyntöne 27.4.2022

Aihe Kankaanpään Helluntaiseurakunnan asemakaavamuutoksen luonnos, päivätty 26.4.2022

Asemakaavan muutos koskee Kankaanpään kaupungin 2. kaupunginosan (Käpylä) tiloja 214-406-12-20, 214-406-12-144 ja 214-406-12-145 sekä määräalaa 214-406-12-36-M601. Suunnittelualue sijaitsee Keskuskadun ja Onnelankadun kulmassa kaupungin ydinkeskustan luoteispuolella. Helluntaiseurakunnan omistuksessa olevien tilojen alueella on rakennettu ainoastaan tontti 2, jossa sijaitsee asemakaavassa suojeltu kirkkorakennus. Asemakaavan muutoksella on tarkoitus muodostaa 2. kaupunginosan korttelin 155 osa.

Kaavaselostuksen mukaan kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa kirkkorakennuksen suunniteltu laajennus sekä tarkastella Helluntaiseurakunnan omistaman korttelialueen tonttijaotusta ja rakennusoikeuksien jakautumista kokonaisuutena.

Kankaanpään Helluntaiseurakunnalla on tarvetta pieneksi käyneen kirkkorakennuksen laajennukselle. Rakennus ei nykyisellään vastaa myöskään seurakunnan eri toimintojen tarpeita. Kaavaselostuksen mukaan tarkoituksena on toteuttaa arviolta 300–320 k-m² kokoinen laajennus. Nykyisessä kaavassa kirkolla ei ole kuitenkaan rakennusoikeutta jäljellä ja laajennus vaatii kaavamuutoksen. Alueella on toteutettu kattava rakennusinventointi vuonna 2004 (Laura Hesso). Kirkkorakennus on suojeltu asemakaavalla (2011).

Suunnittelualueella sijaitsevan vuonna 1966 valmistuneen helluntaiseurakunnan kirkon on suunnitellut arkkitehti Seppo Savolainen oululaisesta arkkitehtitoimisto Savolainen & Torvikoskesta. Rakennuksella on saman suunnittelijan sisäarakennus Sodankylän keskustassa. Puurakenteinen helluntaikirkko edustaa rakennusajankohdalleen ominaista vaatimatonta tyyliä ja ihanteita. Pienikokoinen kirkkorakennus on säilynyt ulkoasultaan ja myös seurakuntasalin osalta hyvin alkuperäisenä. Rakennus erottuu pitkälle varsinkin Keskuskadun suuntaan.

Kirkon laajennustarve on ollut esillä jo jonkin aikaa. Satakunnan Museo on käynyt Kankaanpään Helluntaikirkolla vuosina 2014 ja 2021 tutustumassa kirkkoon ja sen tiloihin. Museo on lisäksi antanut 8.10.2021 ja 20.1.2022 lausuntonsa koskien Helluntaiseurakunnan kirkon laajennussuunnitelmia.

Alueella on voimassa 7.12.2015 hyväksytty ja 20.2.2017 lainvoimaiseksi tullut Kankaanpään Keskustan osayleiskaava. Suunnittelualue on osayleiskaavassa julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta (PY). Helluntaiseurakunnan kirkko on osoitettu kaavassa suojelumerkinnällä paikallisesti arvokas rakennus. Kaavamääräyksessä mainitaan: *Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n 2 momentin perusteella määrätään, että arvokasta rakennuskantaa ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden ja käyttötarkoitusten muutosten on oltava sellaisia, että rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokas luonne säilyy. Ennen rakennusta merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.*

Muutosalueella on voimassa vuonna 2011 hyväksytty Käpylän kaupunginosan asemakaava (nro. 5158) ja muutosalue on osoitettu kaavassa kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten ja liikerakennusten korttelialueeksi YKL-2: Korttelialueelle saa rakentaa seurakunnallista toimintaa palvelevia tiloja. Kunkin tontin kerrosalasta saadaan enintään 50 % käyttää tontin pääkäyttötarkoitukseen soveltuvaksi asuin-, liike- ja tai toimistotilaksi.

Kirkkorakennus on suojeltu asemakaavassa kohdemerkinnällä sr-5: *Suojeltava rakennus. Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n nojalla määrätään, että rakennusta ei saa purkaa. Rakennukseen tehtävien muutos- ja korjaustoimenpiteiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellinen ja kulttuurihistoriallinen luonne säilyy. Ennen rakennusta muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee Satakunnan [M]useolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.*

Suunnittelualue ei sijoitu mihinkään arvokkaaksi luokiteltuun kulttuuriympäristöön eikä alueelta ole tiedossa muinaisjäännöksiä. Lähistöllä sijaitsee kuitenkin maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä. Suunnittelualueen luoteispuolella n. 150 metrin päässä sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Rauhankadun omakotialue ja eteläpuolella samalla etäisyydellä maakunnallisesti merkittävä Kankaanpään hautausmaa. Nämä arvoalueet on hyvä mainita myös kaavaselostuksessa.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo on jo kirkon laajennussuunnitelmia käsitelleissä lausunnoissaan todennut ymmärtävänsä kirkon laajennustarpeet. Museo on todennut 20.1.2022 kirkon laajennussuunnitelmia koskevassa lausunnossaan:

*Suunnittelutoimisto Insar Oy/RA Juhani Puukka on laatinut Kankaanpään helluntaikirkon saneeraus- ja laajennussuunnitelmat. Satakunnan Museo on osaltaan etukäteen ohjeistanut asemakaavassa suojellun rakennuksen laajentamisesta ja ilmanvaihdon ratkaisuista 8.10.2021 päivätyssä lausunnossaan. Tuolloin museo katsoi, että: laajennus tulee sijoittaa kokonaan rakennuksen eteläsivulle siten, että alkuperäinen Keskuskadun suuntainen pääjulkisivu jää suojelumääräyksen hengen mukaisesti näkyviin. **Uudisosa voi kuitenkin ulottua hieman vanhaa osaa pidemmälle Keskuskadun suuntaan.***

Nyt kaavaluonnoksessa esitetty 330 m² rakennusoikeus on kuitenkin ristiriidassa museon aikaisempien kannanottojen kanssa ja mahdollistaa jo huomattavan kokoisen laajennuksen. Satakunnan Museo on jo laajennussuunnitelmia koskevassa lausunnossaan todennut, että suunnitelmassa esitetty n. 300 m² laajennus on aivan liian kookas ja se poikkesi museon näkemyksen lisäksi myös ennakkoneuvottelussa sovitusta.

Nykyinen helluntaikirkko on suojeltu varsin tuoreessa asemakaavassa, jossa rakennukselle on osoitettu ainoastaan pieni laajennusmahdollisuus. **Museo piti laajennussuunnitelmia koskevassa lausunnossaan hieman suurempaa laajennusta osaltaan mahdollisena niin, että suojelumääräyksessä mainitut, rakennuksen rakennustaiteellinen ja kulttuurihistoriallinen luonne silti säilyvät.** Museo totesi myös, että esitetty laajennus oli kuitenkin selvästi mittavampi ja ulottui noin 13 metriä nykyisen kirkon etuseinästä Keskuskadun suuntaan. Museo kehotti vielä miettimään laajennuksen tilaohjelmaa.

Kaavaluonnoksessa alkuperäisen kirkon eteläsivulle osoitettu rakennusala ulottuu laajennussuunnitelmien tavoin myös huomattavan matkan länteen Keskuskadulle päin. Satakunnan Museo esittää, että kaavassa esitettyä rakennusoikeutta ja rakennusala pienennetään siten, että laajennus ei ulotu niin pitkälle Keskuskadun suuntaan. Toteutuessaan kaavan mukaisesti suojeltu rakennus jäisi pahasti laajennusosan katveeseen ja alistaiseksi laajennusosaan nähden, joka ei olisi suojelumääräyksen hengen mukaista.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä